

**Az Autonómia Alapítvány
szakmai beszámolója
2025**

Csakúgy, mint a korábbi években 2025-ben is igyekeztünk egyensúlyt teremteni munkánk során, olyan programokat valósítottunk meg, amelyek a missziókat beteljesítik, éltek az adott időszak kínálta lehetőségekkel, alkalmazták a szervezet bevált módszereit, miközben lehetőséget adtak a kísérletezésre és új tapasztalatok megszerzésére is.

A roma integráció területén folyó módszertani újítások kidolgozása mellett érdekérvényesítő, civil fejlesztő, szakpolitikai területen működtünk, és igyekeztünk

- jelen lenni települési szinten helyi közösségi fejlesztéseinkkel;
  - megvalósítani országosan is jelentőséggel bíró programokat;
  - ezen eredményeinket megismertetni, megoldásainkat ajánlani az integrációért felelős kormányzati szereplők számára;
  - illetve nemzetközi szinten is megosztani tapasztalatainkat, külföldi partnereinkkel közösen dolgozni, tőlük ötleteket, módszereket ellesni;
  - erőnkhez mérten részt venni a hazai civil közéletben, támogatni a közös érdekképviselést.
-

1. Norvég Civil Alap

2025 egyik legfontosabb szakmai eredménye volt, hogy az Autonómia Alapítvány az Ökotárs Alapítvánnyal és a Kárpátok Alapítvánnyal közösen elnyerte a Norvég Civil Alap magyarországi lebonyolításának jogát. A 2031-ig tartó program keretében mintegy 20 millió euró támogatás jut majd a hazai civil társadalom megerősítésére.

A program előkészítése az év második felében intenzív szakmai és szervezési munkát igényelt. Konzorciumi partnerként részt vettünk a működési keretek kialakításában, a támogatási rendszer előkészítésében, valamint a kommunikációs és szakmai folyamatok megtervezésében. Kiemelt célunk, hogy a program a hazai civil szervezetek valós szükségleteire reagáljon, különösen azokban a társadalmi ügyekben, ahol az állami szerepvállalás hiányos.

A program bejelentése jelentős szakmai és társadalmi visszhangot váltott ki. A civil szervezetek részéről nagy érdeklődés mutatkozott a várható pályázati lehetőségek iránt, ezért az év során folyamatos tájékoztatást nyújtottunk a program előkészítésének állásáról. A tényleges pályázati kiírások előkészítése 2025-ben kezdődött meg, azok megjelenése 2026 elején várható.

A Norvég Civil Alap újraindítása nemcsak jelentős forrásbevonást jelent Magyarország számára, hanem fontos nemzetközi szakmai elismerése is annak a több évtizedes munkának, amelyet az Autonómia Alapítvány a hazai civil társadalom fejlesztése érdekében végez.

2. RISE program

Szerződésszám: CERV-2023-EQUAL – 101144429

A projekt időszaka: 2024 áprilisa – 2026 márciusa

Támogató: EU CERV Equal programja

A RISE program célja a korai iskolaelhagyás csökkentése hátrányos helyzetű, többségében roma fiatalok körében. A 2024-ben indult, kétéves projekt 2025-ben teljes intenzitással működött Budapesten, Gyöngyösön és Miskolcon. A program középpontjában a mentorálás, a készségfejlesztés, a közösségi élmények és a pályaaorientáció álltak.

A programban részt vevő fiatalok rendszeres egyéni és csoportos mentorálásban részesültek. Készségfejlesztő foglalkozásokon, munkaerő-piaci tréningeken és közösségi programokon keresztül fejlődött önismeretük, kommunikációs készségük és

együttműködési képességük. A projekt külön figyelmet fordított azokra a tanulókra, akik frissen léptek be a középfokú oktatásba.

Az év során számos olyan programot szerveztünk, amelyek egyszerre szolgálták a közösségépítést és az önbizalom erősítését. A BringásVándor tábor előkészítéseként több település fiataljai közös biciklis felkészítőn vettek részt, ahol nemcsak technikai tudásukat fejlesztették, hanem egymással is kapcsolatot építettek.

A Mátrában megszervezett teljesítménytúrán öt település fiataljai vegyes csapatokban működtek együtt. A program célja az volt, hogy a résztvevők megtapasztalják az egymásra figyelés, a közös problémamegoldás és a kölcsönös támogatás jelentőségét. A fiatalok számára különösen fontos élményt jelentett, hogy sokan első alkalommal találkoztak egymással, mégis gyorsan közösségé formálódtak.

A budapesti Mándy Iván Szakképzőben és a miskolci Kós Károly Iskolában a mentorálás és készségfejlesztés mellett munkaerő-piaci tréningeket tartottunk. A diákok játékos és gyakorlatias módszerekkel ismerkedtek meg az álláskeresés, az önéletrajzírás és az állásinterjúk világával.

Kiemelten fontos szerepet kaptak a motivációs és pályaorientációs programok. A gyöngyösi fiatalok budapesti tanulmányútja során olyan helyszínekkel és szakmai példákkal találkoztak – többek között pékségekkel, éttermekkel és kulturális intézményekkel –, amelyek segítették őket saját szakmai jövőképük kialakításában.

A program során több partnerintézménnyel is együttműködtünk, köztük a gyulafehérvári Caritasszal, valamint szakmai műhelyeket és képzéseket szerveztünk pedagógusok, egyetemi hallgatók és civil szakemberek számára.

Az év végére a résztvevő fiatalok körében erősödött az iskolai motiváció, a közösségi aktivitás és az önbizalom, miközben olyan támogató közösségek alakultak ki, amelyek hosszú távon is hozzájárulhatnak az iskolaelhagyás megelőzéséhez.

3. ROVA – Romák a Változásért program

Szerződésszám: 101182543

A projekt időszaka: 2025 januárja – 2027 decembere

Támogató: EU CERV Values program

A 2025 januárjában indult, nemzetközi együttműködésben megvalósuló ROVA program célja a roma és pro-roma civil szervezetek megerősítése, valamint az uniós alapértékek – különösen az emberi jogok, az egyenlőség, a részvétel és a demokratikus működés – támogatása. A projektet az ERGO Network koordinálja nemzetközi partnerekkel együttműködésben.

Az Autonómia Alapítvány a konzorcium egyetlen olyan tagja, amely jelentős pályázatkezelési tapasztalattal rendelkezik, ezért kiemelt szerepet vállaltunk a

támogatási rendszer módszertani kidolgozásában. Ennek részeként olyan útmutatókat, dokumentációs és értékelési rendszereket dolgoztunk ki, amelyek a teljes pályázati folyamatot támogatják a felhívások meghirdetésétől a projektek lezárásáig.

2025-ben Budapesten szerveztük meg a projekt első nemzetközi találkozóját és képzését, ahol a partnerországok képviselői gyakorlati workshopokon ismerkedhettek meg az általunk kialakított pályázatkezelési modellel és az adománykezelési tapasztalatainkkal. A szakmai találkozó egyúttal lehetőséget teremtett a partnerszervezetek közötti együttműködés megerősítésére és a közös szakmai szemlélet kialakítására.

Az év egyik legfontosabb feladata a hazai pályázati felhívás előkészítése és lebonyolítása volt. A program keretében olyan roma és pro-roma civil szervezetek jelentkezését vártuk, amelyek projektjeikkel az alapvető jogokhoz való hozzáférést, az állampolgári részvételt, a közösségi összefogást és a roma közösségek megerősítését kívánják elősegíteni.

A pályázati folyamatot széles körű tájékoztató és fejlesztő tevékenység kísérte. Online és személyes fórumokat szerveztünk, konzultációs lehetőséget biztosítottunk az érdeklődők számára, valamint részletes szakmai útmutatókkal segítettük a projektötletek kidolgozását.

A konzultációk során külön hangsúlyt kapott, hogy a pályázók ne pusztán tevékenységekben, hanem társadalmi hatásban gondolkodjanak: olyan kezdeményezések szülessenek, amelyek képesek hozzájárulni az uniós alapértékek láthatóbbá és átélhetőbbé tételéhez.

A felhívás jelentős érdeklődést váltott ki: összesen 70 hazai szervezet nyújtott be pályázatot, amelyek közül 61 felelt meg a formai követelményeknek. A második fordulóba 28 szervezet jutott tovább, számukra Budapesten fejlesztő műhelynapokat szerveztünk.

A műhelyek során a résztvevők szakmai támogatást kaptak projektjeik továbbfejlesztéséhez, emellett lehetőség nyílt tapasztalatcserére és kapcsolatépítésre is. Különösen értékes tapasztalat volt, hogy a résztvevő szervezetek – bár ugyanabban a pályázati folyamatban versenyeztek – nyitottan és együttműködően fordultak egymás felé.

Az év végére lezárult a pályázatok értékelési folyamata: 10 szervezet projektterve részesült támogatásban, további két pályázat pedig várólistára került.

A program egyik legfontosabb eredménye, hogy jelentős számú roma és pro-roma civil szervezetet sikerült elérni és bevonni egy olyan fejlesztő folyamatba, amely nemcsak anyagi támogatást, hanem szakmai megerősítést, közösségi kapcsolódást és hosszabb távon is hasznosítható tudást biztosított számukra.

4. Ibrány

Támogató: EU Bizottság

A szerződés száma: TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00009

A projekt időszaka: 2025-2026

A szabolcsi kisváros vezetése a médiában találkozott a munkánkkal, ennek alapján kerestek meg bennünket azzal, hogy van egy nyertes TOP pályázatuk, melynek megvalósításához kérik a segítségünk, mint olyan szervezetnek, melynek jelentős tapasztalata és eredményei vannak a roma esélyteremtés és a roma – nem roma együttműködés, a helyi közösség befogadói attitűdjének fejlesztésében.

Együttműködési megállapodást kötöttünk és elkezdtük a közös munkát.

Az év során számos közösségi eseményt és részvételi programot szerveztünk a helyi lakosok bevonásával. A kezdeményezések közös jellemzője az volt, hogy a résztvevők nem passzív résztvevőként, hanem aktív alkotóként kapcsolódtak be a programokba.

Kiemelkedő esemény volt az augusztusban megvalósított közösségi építőtábor, amelyet a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészet, Design és Technológia Doktori Iskolájának hallgatóival közösen szerveztünk. A helyi roma közösségi ház kertjében hagyományos vályogos technikákkal építettünk egy szimbolikus „rosszégető” kemencét.

A többnapos közös munka során helyi gyerekek, fiatalok, egyetemi hallgatók és szakemberek együtt dolgoztak, miközben megosztották egymással saját tudásukat, tapasztalataikat és történeteiket. A program fontos eleme volt a hagyományos építési technikák felelevenítése és a helyi közösségi tudás megbecsülése.

A tábor záróeseményén a résztvevők olyan személyes történeteket, emlékeket és nehézségeket osztottak meg, amelyeket szimbolikusan a kemencébe helyeztek és „elégettek”. A közösségi élmény erős érzelmi és közösségi hatást gyakorolt a résztvevőkre.

Az év során sportprogramokat is szerveztünk. A helyi focikupa különösen sikeresnek bizonyult: öt csapat vett részt a tornán, több esetben roma és nem roma játékosok közösen alkottak csapatot. A rendezvény jó hangulatban zajlott, és jól mutatta, hogy a közös élmények képesek csökkenteni a társadalmi távolságokat és erősíteni a helyi együttműködést.

A program eredményeként 2025 végére jelentősen nőtt a helyi lakosok aktivitása és részvétele a közösségi eseményeken, miközben a település különböző csoportjai között erősödött a bizalom és az együttműködés.

5. Esettanulmány készítése „A romák hozzáférése a tisztességes és fenntartható foglalkoztatáshoz” címen

Szerződésszám: 2025-009

A projekt időszaka: 2025

Támogató: ERGO / Európai Unió DG Employment

Egy nemzetközi, oktatással foglalkozó tanulmányba készítettünk anyagot.

Esettanulmány készítése a magyarországi romák oktatási helyzetéről, a nemzetközi együttműködés keretében elkészült egységes útmutató alapján (ERGO Network – Guidelines for Case Studies 2025 - “ „Roma access to quality and inclusive education”).

Az anyag itt olvasható: <https://ergonetwork.org/wp-content/uploads/2025/12/HUNGARY-Roma-access-to-quality-and-inclusive-education-final.pdf>

A kötet megjelenése kapcsán nemzetközi találkozó is volt Brüsszelben: <https://ergonetwork.org/2025/10/annual-policy-conference-2025-education/>

6. Közös Értékeink Program

Támogató: EU Bizottság

A szerződés száma: CERV Values-101091463-UV-HU

A projekt időszaka: 2022-2026

A Közös Értékeink Programot az Autonómia Alapítvány az Ökotárs Alapítvánnyal, a Kárpátok Alapítvánnyal és a Közösségfejlesztők Egyesületével közösen valósítja meg az Európai Unió támogatásával.

A program célja az európai alapértékek – többek között az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a demokrácia és az emberi jogok – megerősítése magyarországi civil kezdeményezések támogatásán keresztül.

2025-ben a program egyik legfontosabb feladata a pályázati felhívások lebonyolítása és az új támogatott projektek kiválasztása volt. A Fejlődésben+ felhívásra 124 pályázat érkezett, amelyek közül 31 projekt részesült támogatásban összesen több mint 574 ezer euró értékben.

A pályázati folyamatot hosszabb felkészítő és kapacitásfejlesztő folyamat előzte meg. Az érdeklődő civil szervezetek számára képzéseket és szakmai támogatást biztosítottunk annak érdekében, hogy minél erősebb, fenntarthatóbb és nagyobb társadalmi hatású projektek szülessenek.

Az év elején eredményt hirdettünk a program harmadik pályázati körében is, amelynek keretében 33 projekt kapott támogatást.

A program révén 2025-ben is számos helyi civil kezdeményezés jutott forráshoz és szakmai támogatáshoz olyan ügyek képviselőire, amelyek hozzájárulnak egy igazságosabb, demokratikusabb és szolidárisabb társadalom erősítéséhez.

7. Youth4Change – Fiatalok a Változásért

Támogató: Európai Unió

A szerződés száma: CERV-2022-EQUAL – 101084758

A projekt időszaka: 2023-2025

Programunk célja a helyi ifjúsági közösségek megerősítése, a roma és nem roma fiatalok közötti együttműködés ösztönzése. A projekt keretében hat magyarországi és romániai városban bonyolítunk inkluzív fejlesztési programokat 14-20 éves, szegregált telepeken és a települések egyéb részein élő fiatalok részvételével. A fiatalok kreatív művészi tartalmakat hoznak létre, amelyekről tájékoztató és figyelemfelkeltő kampány keretében filmeket készítünk, és influenszerek közreműködésével népszerűsítjük a médiában.

A projekt 2023. március és 2025. április között valósul meg, Magyarországon Budapesten, Gyöngyösön és Miskolcon.

A program 2025-ben zárult, és az év során különösen hangsúlyossá vált a fiatalok aktív szerepvállalása és önállósodása. A projekt célja a roma és nem roma fiatalok közötti együttműködés erősítése, valamint kreatív művészeti és közösségi módszereken keresztül a társadalmi érzékenység fejlesztése volt.

A program egyik legfontosabb eredménye, hogy a korábban résztvevőként bekapcsolódó fiatalok fokozatosan saját kortársaik mentorává és foglalkozástartójává váltak. A fiatalok workshopokat szerveztek, kreatív foglalkozásokat tartottak, és különböző nyilvános eseményeken mutatták be saját projektjeiket.

A projekt záró konferenciáján szakemberek, pedagógusok és fiatalok közösen mutatták be az inkluzív, nem formális oktatási módszerek eredményeit. A résztvevők kreatív workshopokon keresztül ismerkedhettek meg a történetmesélés, vizuális alkotás és közösségi médiahasználat eszközeivel.

A gyöngyösi fiatalok „A magunk módján” című kötetükhöz kapcsolódó kiállítást hoztak létre, amely méltó lezárása lett a közös alkotófolyamatnak. A budapesti csoport a kollégiumuk falára készített közösségi falfestményt, míg a miskolci fiatalok zenés és filmes foglalkozásokat tartottak általános iskolások számára.

Kiemelt jelentőségű volt a kortárs segítői szerepek fejlesztése. Több középiskolás fiatal trénerként is kipróbálhatta magát, és saját foglalkozásokat vezetett fiatalabb diákok számára. Ez jelentősen erősítette önbizalmukat, kommunikációs készségeiket és társadalmi felelősségvállalásukat.

A projekt módszereit és eredményeit több felsőoktatási intézményben is bemutattuk, így például a Pécsi Tudományegyetemen, a Miskolci Egyetemen és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen.

A program zárásaként a budapesti fiatalok a Kolorádó Fesztiválon is bemutatták munkájukat, ahol saját élményeiken és alkotásaikon keresztül meséltek a projekt hatásáról.

A Youth4Change program egyik legfontosabb eredménye az volt, hogy a résztvevő fiatalok nemcsak közösségi élményekkel gazdagodtak, hanem aktív, kezdeményező szereplőivé váltak saját közösségeiknek.

8. Még(?) Szép(!) az Ecoality: Ifjúság és önkormányzatok együtt az éghajlati és nemi igazságosságért

Támogató: Anthropolis Egyesület

A szerződés száma: NDICI CHALLENGE/2023/451-832)

A projekt időszaka: 2026

A *Még (?) Szép (!)* projektben az alapítvány mentoráltjai arra vállalkoztak, hogy körbejárják az öko feminizmus témakörét. A megszerzett tudást pedig megismertetik a kortársaikkal workshopok, online és offline gerilla kampány és workshopok keretein belül.

Az Autonómia Alapítvány *Még (?) Szép (!)* projektjében a tudásmegosztás, mint kapcsolódási eszköz kap a legnagyobb szerepet. Utcai akció és iskolai workshop keretein belül érik el a mentorált lányok azokat a diáktársaikat, akikkel szeretnének a felsorolt témákkal kapcsolatosan közös gondolkodást elindítani. A projekt része a csoportos és egyéni felkészülés a felsorolt témákban, egy instagram fiók létrehozása és tartalommal való megtöltése, egy offline, utcai gerilla akció és közös esemény a Bolygó közösségi térrel. Emellett videós anyagok gyártása szakmai témakörben és projekt beszámolás formájában is.

Civil együttműködések és érdekképviselői tevékenység

2025-ben az Autonómia Alapítvány továbbra is aktív szerepet vállalt a hazai civil társadalom megerősítésében, a független civil szervezetek együttműködésének támogatásában, valamint az alapvető jogok és demokratikus értékek védelmében.

Az év első hónapjaiban ismét felerősödtek azok a politikai és kommunikációs támadások, amelyek a független civil szervezeteket és a kritikus médiát igyekeztek megbélyegezni. Ezzel párhuzamosan napirendre került az úgynevezett „szuverenitásvédelmi” törvénytervezet, amely több ponton veszélyeztette a civil szervezetek működésének szabadságát és a demokratikus részvétel feltételeit.

Az Autonómia Alapítvány több civil partnerszervezettel együtt nyilvánosan is fellépett a jogkorlátozó törekvések ellen. Csatlakoztunk a Civilizáció hálózat közös állásfoglalásaihoz, és több szakmai fórumon is hangsúlyoztuk, hogy a civil szervezetek működésének ellehetetlenítése súlyosan sérti a partnerség és a demokratikus együttműködés alapelveit.

Különösen fontosnak tartottuk, hogy ezek a kérdések az Európai Unió Operatív Programjaihoz kapcsolódó monitoring bizottságok ülésein is megjelenjenek. A bizottsági munkában részt vevő kormányzati, államigazgatási és európai bizottsági

szereplők előtt is jeleztük: a civil szervezeteket érő politikai nyomás és bizonytalanság aláássa az együttműködéshez szükséges bizalmat, és veszélyezteti a partnerségi alapú szakmai munkát. Arra is felhívtuk a figyelmet, hogy az ilyen jogkorlátozó kezdeményezések nem segítik, hanem inkább nehezítik Magyarország és az Európai Unió közötti együttműködést és az uniós forrásokhoz való hozzáférést.

Az év során folyamatosan részt vettünk a független civil szervezeteket összefogó Civilizáció hálózat munkájában. Jelen voltunk a rendszeres szakmai találkozók, közös egyeztetéseken és érdekképviselési folyamatokban. A hálózat keretében több olyan közös kezdeményezésben működünk közre, amelyek célja a civil társadalom mozgásterének megőrzése, valamint a társadalmi szolidaritás és demokratikus részvétel erősítése volt.

2025-ben kiemelt társadalmi ügyként jelent meg a békés gyülekezéshez való jog védelme és a Budapest Pride melletti kiállítás. Az Autonómia Alapítvány több száz civil szervezettel közösen csatlakozott ahhoz a nyilatkozathoz, amely kiállt a Budapest Pride szervezői, az LMBTQI+ közösségek és a békés gyülekezés szabadsága mellett. A közös állásfoglalás hangsúlyozta, hogy minden embert azonos jogok és méltóság illet meg, valamint elutasította a megfélemlítést, a diszkriminációt és a gyülekezési jog önkényes korlátozását.

A közös fellépések során következetesen képviseltük azt az álláspontot, hogy a civil társadalom sokszínűsége, az emberi jogok tisztelete és a szolidaritás olyan alapértékek, amelyek nélkül nem képzelhető el demokratikus működés.

Érdekérvényesítés

EU-s Operatív Programok Monitoring Bizottságai

Alapítványunk négy Operatív Programba került be és képviseli az Egalipe Hálózatot (EFOP Plusz) vagy saját magát (a TOP Plusz Operatív Program).

Az uniós fejlesztési programok végrehajtásának és a célkitűzések elérésének nyomon követése érdekében létrehozott monitoring bizottságokba több civil szervezet is delegált tagokat. A hatékony bizottsági munka mind a tagoktól, mind az őket delegáló szervezetektől jelentős szakmai tudást és kapacitást igényel.

Eredmények:

Részvétel az irányító hatóságok által szervezett felkészítő workshopokon, jelenlét legalább 25+ monitoring bizottsági ülésen, tartalmi hozzászólások.

Mindezek közel szó szerinti jegyzőkönyve elérhető az egyes Monitoring Bizottságok alatt: <https://www.palyazat.gov.hu/informacio/monitoring-bizottsag>

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP)

Az Operatív A programon belül alkalmazott, a versenyt gyakorlatilag kizáró úgynevezett területi kiválasztási rend felülvizsgálatát már 2023-ban kezdeményeztük, mivel álláspontunk szerint a rendszer nem átlátható, és az innováció ellen is hat. Ennek oka, hogy a támogatott projektekről részben politikai szereplők döntenek. A területi kiválasztás során a polgármesterek és a megyei önkormányzatok közösen határozták meg, hogy az egyes települések milyen fejlesztésekre nyújthatnak be pályázatot.

Annak érdekében, hogy jobban megértsük a rendszer működését, és egy átláthatóbb, a visszaéléseket kizáró működési modellre tehessünk javaslatot, kezdeményeztük egy albizottság létrehozását. Az albizottság végül megalakult, és munkájához négy független civil delegált is csatlakozott, köztük az Autonómia által képviselt Egalipe Hálózat.

Részt vettünk az albizottság ülésein, azonban a megyei önkormányzatok és a polgármesterek semmiféle önkritikára nem mutattak hajlandóságot. Álláspontjuk szerint a rendszer megfelelően működik, és az úgynevezett területi koordináció több cikluson át fennálló gyakorlatában nincs korrupciós kockázat.

A rendszer abszurditását jól szemlélteti az egyik polgármester megjegyzése, amely akkor hangzott el, amikor a területi kiválasztási rendszerrel kapcsolatos kritikánkat ismertettük. Felhívtuk a figyelmet arra, hogy a megyei politikai szereplők, erős emberek, választókerületi elnökök és országgyűlési képviselők gyakorlatilag kiskirályként dönthetnek arról, ki és milyen pályázatot nyújthat be. Erre reagálva hangzott el a következő mondat: „Uram, ugye ön sem szeret olyan pályázaton indulni, amiről nem tudja, hogy nem ön nyeri.”

Ebben az általánosnak mondható közegben nem láttuk értelmét a munka további folytatásának.

Szegregált lakóhelyzetből integrált környezetbe költözést elősegítő, az Operatív Program terveiben szereplő roma esélyteremtés területén fontos, de 2023 óta folyamatosan tervezés alatt lévő kiírásról folyamatosan érdeklődtünk.

A korábbi években ennek kapcsán szakmai anyagot is küldtünk arról, hogyan lehetne hatékonyan megvalósítani egy ilyen programot, mekkorának kellene minimálisan lenni egy-egy ilyen projektnek, hány év megvalósítás lenne az ideális.

Sajnos 2025-ben nem folytatódtak az egyeztetések és a felhívás sem jelent meg.

Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP)

Itt a figyelmünk középpontjában három, hátrányos helyzetű csoportok digitális készségfejlesztését célzó felhívás állt. Kettő közülük a tananyagfejlesztést finanszírozta, több milliárd forint értékben, egy kiemelt állami ügynökség végrehajtásában. A harmadik program pedig a terepi megvalósítást támogatta volna, vagyis a kidolgozott tananyag felhasználásával végzett készségfejlesztést.

E három program kapcsán igyekeztünk szakmailag megalapozottabb és életszerűbb megoldásokat javasolni. Fontos célunk volt az is, hogy ne kizárólag az úgynevezett karitatív tanács tagjai, vagyis a nagy szeretetszolgálatok pályázhassanak a megvalósítási forrásokra.

Néhány tartalmi pontosítás mellett sikerült elérnünk azt is, hogy a lehetséges kedvezményezettek körébe a civil szervezeteket is bevonják. Ez azonban csak részleges sikernek tekinthető, mivel a minimum megpályázható támogatási összeg olyan magas lett – 450 millió forint –, hogy egy valódi, független civil szervezet számára gyakorlatilag lehetetlenné vált ekkora projekt vállalása.

Folyamatosan igyekeztünk információt szerezni a fejlesztendő tananyag állásáról is, és rendszeresen tettünk fel ezzel kapcsolatos kérdéseket az üléseken. A félelmeink végül beigazolódtak: a tananyagfejlesztés még egy évvel a vonatkozó szerződés megkötése után sem jutott el értelmezhető formába. Jogosan merült fel a kérdés, amelyre senki nem adott megnyugtató választ: mit fognak így valójában oktatni a terepen dolgozó szakemberek?

Ezen OP kapcsán is igazolódott, hogy mennyire korlátosak a lehetőségeink jobb irányba terelni akárcsak egyes kiírásokat.

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) és FETE Tematikus Bizottság

Ebben az operatív programban elsősorban a társadalmi esélyteremtést célzó felhívások kiválasztási kritériumainak kialakítása és finomhangolása kapcsán voltunk aktívak. Különösen a Máltai Szeretetszolgálat által megvalósított Felzárkózó Települések kiemelt programmal kapcsolatban foglalmaztuk újra azokat a fenntartásainkat, amelyeket a program indulása, vagyis 2018 óta következetesen hangoztatunk.

2025-re egyértelművé vált, hogy ezek a fenntartások nem voltak alaptalanok. Azok számára, akik hajlandók voltak szembenézni a program működésének valóságával, nyilvánvalóvá vált, hogy a kezdeményezés strukturális korlátokba ütközött: fenntarthatatlanná és nehezen működtethetővé vált, miközben több esetben többet rombolt, mint amennyit épített.

Roma Koordinációs Tanács

Továbbra is részt vettünk a ROK-T ülésein, napirendi témákat javasoltunk, aktívan kérdeztünk az üléseken, szembesítettük a kormányzati és a Tanács kooptált egyházi és civil szereplőit azzal, hogy mennyire komolytalan a Tanács működése.

Érdekérvényesítő tevékenységük fontos eleme volt az is, hogy a Tanácsnak címzett leveleinkkel, valamint a közösségi médiás posztjaink segítségével nyilvánosság számára láthatóvá tegyünk a testület működésének hiányosságait, és dokumentáljuk azokat a helyzeteket, amikor a döntéshozók nem biztosították a valódi szakmai egyeztetés feltételeit. Ezzel nemcsak kritikát fogalmaztunk meg, hanem a demokratikus, átlátható és partnerségen alapuló roma szakpolitikai működés szükségessége mellett is következetesen kiálltunk.

Forrásteremtés

Az év folyamán összesen 10 nemzetközi pályázati kiíráson indultunk, adtunk be kisebb vagy nagyobb, nemzetközi partnerségben vagy önállóan projektterveket.

Nem volt olyan hónap, hogy egy vagy több ötleten ne dolgoztunk volna amellet, hogy a futó programjainkat is megvalósítottunk

Ezen tervek összértéke 1,6 milliárd forint volt. A beadott 10 pályázat közül 2 kapott támogatást közel 300 millió forint összértékben. Ezek közül az egyik a Norvég Civil Alap magyarországi kezelése, mely projekt 2031-ig tart, és biztos alapot jelent több éves működésünkhöz.

A stábról

2025-ben a hét fős (Rózsa Balázs, Vankó Annamária, Kóródi Miklós, Béres Tibor, Illés Márton, Nun András, Kékesi Alexandra). Közülük Kékesi Alexandra évek óta munkatársunk, és az évek során egyre inkább az alapcsapat részévé vált. Egy vidéki munkatársat tudunk megtartani, a miskolci Zsúdel Gábort.

A kuratóriumról

A 2025-ben megtartott összes kuratóriumi ülésen határozatképes volt.

Az alapítvány jövőjéről

Mint annyi más szereplő, a kormányzat által nem kívánatosnak bélyegzett független civil szervezet úgy zártuk le az évet, hogy nem voltunk benne biztosak, hogy mit hoz számunkra a jövő. Ugyan a szuverenitásvédelminek nevezett törvényt végül nem tárgyalta ősszel a parlament, de több kormányzati politikus is arról nyilatkozott, hogy a választás után, győzelem esetén elő fogják venni.

Az Autonómia Alapítvány neve többnyire nem önálló témaként, hanem „külföldről finanszírozott”, „Soros-hálózathoz” vagy „befolyásszerző civil hálózathoz” kapcsolt szervezetek listáiban jelent meg a Szuverenitásvédelmi Hivatal kommunikációjában és a kormányközeli médiában.

Mindezek miatt a 2025-ös évben bizonytalanságban telt, a szakmai munka mellett folyamatosan a külső fenyegetettségre is figyelniünk kell, s ez jelentős energiákat vont el a munkától is.

Az éves beszámoló írásakor és annak elfogadásakor május végén azonban már ismert volt a 2026-os parlamenti választások eredménye, mely mindenképpen terhet vett le rólunk, és bizakodunk abban, hogy innentől elegendő lesz a misszióinkból következő szakmai munkára koncentrálnunk.

Nun András
igazgató